

Read the full book on: [10.1787/eag-2013-en](https://doi.org/10.1787/eag-2013-en)

Oktatási körkép 2013. OECD-mutatók

Összefoglalás magyarul

Oktatás és szaktudás a válság mélypontján

2008 és 2011 között a legtöbb, az Oktatási körkép mostani, 2013-as kiadásában szereplő országban megugrott a munkanélküliségi ráta, és azóta is változatlanul magas. A globális recessziót leginkább a fiatalok érezték meg: a körükben magas a munkanélküliség és a képesítésüknek nem megfelelő foglalkoztatás. 2011-ben a 15 és 29 év közötti, sem a foglalkoztatásban, sem az oktatásban, sem a szakképzésben részt nem vevő fiatalok (a NEET-csoport) átlagos aránya 16% volt az OECD-n belül; a 25 és 29 év közötti NEET-csoport aránya elérte a 20%-ot. Egyes országokban ezek a számok jóval magasabbak: itt háromból több mint egy 25 és 29 év közötti fiatal nem tanul és nem is dolgozik (C5-ös mutatószám). Ezek a fiatalok igen magas árat kénytelenek fizetni egy önhibájukon kívül létrejött válságért, amely hosszú távon kihat a szaktudásukra, a munkavégzési moráljukra és a társadalmi integrációjukra.

A jó minőségű oktatás továbbra is érték

Az iskolai végzettség hatása rendkívül nagy a foglalkoztatottságra, és a válsággal csak tovább nőtt. Az OECD országaiban 2011-ben a felsőfokú végzettségűek átlagosan 4,8%-a volt munkanélküli, szemben a középfokú végzettséggel nem rendelkezők 12,6%-ával. 2008 és 2011 között az alacsony és a magas iskolázottságúak közötti szakadék még tovább mélyült: az alacsony iskolai végzettségűek munkanélküli rátája minden korcsoportban majdnem 3,8%-kal nőtt, míg ugyanez az érték a magas iskolai végzettségűek között mindössze 1,5% volt (A5-ös mutatószám).

A fiatalok esetében a kiváló minőségű oktatás meglete jól pótolja a munkatapasztalat hiányát, még válság idején is: az OECD országaiban 2011-ben a 25 és 34 év közötti, középfokú végzettséggel nem rendelkezők átlagosan 18,1%-a volt munkanélküli, szemben az 55 és 64 év közöttiek 8,8%-ával. A 25 és 34 év közötti felsőfokú végzettséggel rendelkezők átlagosan 6,8%-a nem volt foglalkoztatva, szemben a hasonló végzettségű 55 és 64 év közöttiek 4,0%-ával (A5-ös mutatószám).

Noha számos tényező játszik szerepet abban, hogy egy ország képes legyen visszafogni a válság idején a fiatalokat sújtó munkanélküliség növekedését, közülük talán az oktatásból a munkaerőpiacra történő kikerülést megkönnyítő intézményi programok a legfontosabbak. Azok az országok, ahol az átlagnál magasabb (32%-os) a szakképzéssel rendelkezők aránya – például Ausztriában, Csehországban, Luxemburgban és Németországban –, 8 százalékpont alá tudják szorítani a munkanélküli ráta növekedését ebben a korcsoportban. Ezzel ellentétben például Görögországban, Írországban és Spanyolországban, ahol a fiatal felnőttek kevesebb mint 25%-a szerez középfokú szakképzést, 12 százalékpontra vagy még magasabbra emelkedett a csak középfokú végzettséggel rendelkező 25 és 34 év közöttiek munkanélküliségi rátája (A1-es és A5-ös mutatószám).

A végzettség és a kereset közötti kapcsolat továbbra is erős

Az iskolai végzettség nem csupán a foglalkoztatottságra, hanem a munkából származó keresetre is befolyással van. A felsőfokú végzettségű felnőttek relatív bére átlagosan másfélszerese a középfokú végzettségű felnőttekének,

míg a másodfokú végzettséggel nem rendelkezők átlagosan 25%-kal keresnek kevesebbet középfokú végzettségű társaiknál. A válság tovább növelte ezt a bérszakadékot: az alacsony és magas végzettségűek munkából származó keresete közötti átlagos különbség 2008-ban 75% volt az OECD országokban, és ez az érték 2011-re 90%-ra nőtt (A6-os mutatószám).

Az alacsony és a magas iskolai végzettségűek közötti bérszakadék az életkorral még tovább nő – akárcsak a felsőfokú végzettséggel járó magasabb kereset. Középfokú végzettség nélkül a 25 és 34 év közöttiek középfokú végzettségű kollégáik keresetének átlagosan 80%-át kapják kézhez, míg a középfokú végzettséggel nem rendelkező 55 és 64 év közöttiek középfokú végzettségű munkatársaik bérének mindössze 72%-át keresik meg. Eközben a felsőfokú végzettséggel rendelkező 25 és 34 év közöttiek bére átlagosan 40%-kal magasabb csak középfokú végzettségű kortársaikénál, míg az 55 és 64 év közöttiek 76%-kal magasabb fizetést kapnak (A6-os mutatószám). Egy felsőfokú oktatási intézményben szerzett diploma hosszú távon jól láthatóan megtérül.

Egyéb megállapítások

- 2011-ben a 15 és 19 évesek átlagosan 84%-a vett részt oktatásban az OECD országokban; az oktatásban részt vevő 20 és 29 év közöttiek aránya a 2000-es 22%-ról 2011-re 28%-ra ugrott (C1-es mutatószám). Ennek eredményeképpen a felsőfokú végzettséggel rendelkező felnőttek aránya 2000 és 2011 között több mint 10 százalékponttal nőtt. 2011-ben a 25 és 34 év közöttiek 39%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel az OECD-országokban (A1-es, A3-as és A4-es mutatószám).
- A válság a tanárookra is hatással volt. 2000 és 2011 között a tanárok reálbére a legtöbb országban nőtt a rendelkezésre álló adatok alapján. 2009 és 2010 között azonban néhány országban a gazdasági hanyatlásra adott válaszként bevezetett megszorítások értelmében csökkentették vagy befagyasztották a tanárok fizetését, ám a legtöbb tanár fizetése még a legvirágzóbb gazdasági években sem versenyképes a más területen, de hasonló végzettséggel dolgozók bérével (D3-as mutatószám).
- Az OECD országokban a legtöbb gyermek még az 5. életévének betöltése előtt bekerül az intézményi oktatásba. Tízből nyolc 4 éves (82%) részesül korai gyermekkori oktatásban az OECD országokban, míg Belgium, Franciaország, Izland, Norvégia, Olaszország, Spanyolország és Svédország esetében az oktatás már 3 éves kortól általános (több mint 90%-os aránnyal – C2-es mutatószám).
- Az adatok a külföldön tanulás népszerűségét is bizonyítják, különösen az ázsiai diákok körében. 2011-ben 4,3 millió felsőfokú képzésben tanuló vett részt az állampolgársága szerinti országon kívüli oktatási programban. A külföldi hallgatók aránya sorrendben Ausztráliában, az Egyesült Királyságban, Svájcban, Új-Zélandon, illetve Ausztriában a legmagasabb a felsőfokú oktatásban. Az OECD-országokban felsőfokú képzésben tanuló külföldi hallgatók száma majdnem a triplája az OECD-országokból más országba áthallgató diákokénak (C4-es mutatószám).
- Az Oktatási körkép 2013 első alkalommal vizsgálta az összefüggést az oktatás és két társadalmi jelenség, az elhízás és a dohányzás között. Az adatokból kevéssé meglepő módon kiderült, hogy a magasabb végzettségű felnőttek körében alacsonyabb az elhízottak és a dohányzók aránya, mint az alacsonyabb végzettségűek esetében (A8-as mutatószám).

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsük az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától:
rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Education at a Glance 2013. OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2013-en